

KOHTUOTSUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohus	Tallinna Ringkonnakohus
Kohtukoosseis	Ele Liiv, Margo Klaar, Kaupo Paal
Otsuse tegemise aeg ja koht	14.09.2018, Tallinn
Tsiviilasja number	2-17-11769
Tsiviilasi	Hooneühistu Järveotsa tee 14 hagi XX (X) vastu võlgnevuse väljamõistmiseks
Vaidlustatud kohtulahend	Harju Maakohtu 18.12.2017 otsus
Kaebuse esitaja ja kaebuse liik	Hooneühistu Järveotsa tee 14 apellatsioonkaebus
Tsiviilasja hind apellatsioonimenetluses	1371,83 eurot
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja Hooneühistu Järveotsa tee 14 (registrikood 80043963), lepinguline esindaja vandeadvokaat Raini Nõu Kostja XX (isikukood XXXXXXXXXXXXX)
Menetluse liik	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON:

- 1. Jätta Harju Maakohtu 18.12.2017 otsuse resolutsioon muutmata, muutes selle põhjendusi.**
- 2. Apellatsioonkaebus jääb rahuldamata.**
- 3. Võtta asja juurde apellatsioonimenetluses esitatud väljavõtte hageja liikmete nimekirjast ja jätta asja juurde võtmata HN seletuskiri 12. augustist 2018.**
- 4. Poolte menetluskulud maakohtus ja apellatsiooniastmes jäävad Hooneühistu Järveotsa tee 14 kanda.**
- 5. Hüvitatavate menetluskulude puudumise tõttu vastustajal ringkonnakohus menetluskulude suurust kindlaks ei määra ega neid apellandilt välja ei mõista.**

Edasikaebamise kord

Otsuse peale võib edasi kaevata üksnes vandeadvokaadi vahendusel Riigikohtule 30 päeva jooksul otsuse kättetoimetamisest. TsMS § 218 lg 4 kohaselt võib hagimenetluses Riigikohtus menetlusosaline ise esitada menetlusabi saamise taotluse. TsMS § 187 lg 6 kohaselt peab seaduses sätestatud tähtaja järgimiseks tegema menetlusabi taotleja tähtaja kestel ka

menetlustoimingu, mille tegemiseks ta menetlusabi taotleb, eelkõige esitama kaebuse. Kaebuse põhjendamiseks või riigilõivu tasumiseks või kaebuses esineva sellise puuduse kõrvaldamiseks, mis on seotud menetlusabi taotlemisega, annab kohus mõistliku tähtaja pärast menetlusabi andmise taotluse lahendamist, kui nimetatud taotlus ei olnud esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil. See ei välista menetlustähtaja ennistamist.

Hagiavaldus

1. Hooneühistu Järveotsa tee 14 (hageja) esitas 07.08.2017 Harju Maakohtule hagiavalduse XX (kostja) vastu, milles palub kostjalt välja mõista perioodi 2012 III kvartali - 2017 II kvartali (k.a) liikmemaksude võlg 1005 eurot ning viivis määras 0,1% 1005 eurot hagi esitamisest kuni 1005 euro tasumiseni arvestades, et viivis ei ületaks 1005 eurot. Hageja palus jätta menetluskulud kostja kanda ning nendelt välja mõista viivise.

Hageja on hooneühistu, kellele kuulub Järveotsa tee 14 asuv kinnistu, kus asuvad garaažiboksid. Kostja on hageja liige. Kostja ainukasutuses on garaažiboks nr 158.

Hooneühistu liige on kohustatud hooneühituseaduse (HÜS) §-s 13 määratud ulatuses tasuma liikmemaksu ning üldkoosoleku otsuse kohaselt ühiskasutuses olevate kinnisasja osade korrashoiu ja valitsemisega seotud kulutused vastavalt liikmemaksumäärale. Kostjal on pikaajaliselt liikmemaksud tasumata. Kuna kohus jättis tsiviilasjas nr 2-15-8574 hageja nõude kostja mitme aasta liikmemaksu väljamõistmiseks rahuldamata hageja liikmete 25.05.2011, 15.05.2012, 07.05.2013 ja 05.06.2014 üldkoosolekute otsuste tühisuse tõttu, otsustas hageja juhatus kokku kutsuda uue liikmete 25.04.2017 üldkoosoleku, et kinnitada uuesti ühistu liikmemaksud alates 2012. Üldkoosoleku 04.04.2017 vormistatud teates kajastus üldkoosoleku päevakord, mille p 21 oli „aastate 2012-2016 liikmete liikmemaksude uuesti kinnitamise tutvustamine, selle uuesti arutamine ning uuesti kinnitamise otsustamine, ja 2017. a kohta liikme liikmemaksu tutvustamine, selle arutamine ja selle kinnitamise otsustamine“. 25.04.2017 üldkoosolek nurjus kvoorumi puudumise tõttu.

Kordusüldkoosolek otsustati pidada 25.05.2017 samasuguse päevakorraga kui esmane üldkoosolek. Kordusüldkoosolek võttis päevakorra p-s 21 ühehäälselt vastu otsuse kinnitada uuesti hageja 2012-2016 liikmete liikmemaksud ja 2017 liikmemaks esitatud kujul ning viidati protokolli lisale 20, millest nähtub, et garaažibokside 1-190 2017 I kvartali liikmemaks 50 eurot pidi olema tasutud hiljemalt 15.02.2017 ja II kvartali liikmemaks 55 eurot hiljemalt 25.06.2017. Kordusüldkoosolekul otsustati, et 2012-2016 oli kvartaalne liikmemaks 50 eurot, mille tasumiseks oli tähtaeg 30 päeva otsuse vastuvõtmisest (25.05.2017) arvates.

HN, IS, VŠ ja RN seletuskirjad tõendavad 2017 üldkoosoleku kokkukutsumise teadete hageja liikmetele edastamise viisi.

Kostja vastuväited

2. Kostja palus jätta hagi rahuldamata ja menetluskulud hageja kanda.

Tallinna Ringkonnakohtu 03.04.2017 otsuse järgi tsiviilasjas nr 2-15-8574 ei ole kostjal tekkinud hageja ees kohustusi.

Üldkoosoleku otsused on tühised, kuna rikuti koosoleku kokkukutsumise korda. Kostjale ei ole 25.04.2017 üldkoosoleku kokkukutsumise teadet edastatud lihtkirjaga ega elektrooniliselt. 25.05.2017 korraldatud sündmus ei olnud hageja kordusüldkoosolek, seda ei kutsutud kokku põhikirjaga sätestatud viisil. Hageja väidetud üldkoosolekute kokkukutsumise teadete

panemine ühistu infostendile garaaži väljapääsu juures ei tõenda kutsete edastamist põhikirjas sätestatud viisil. HN, tema poja, IS ja VŠ kirjeldused käsipostiteenuse osutamisest ei ole käsitletavat tõendina. Juhatuse koosoleku protokollis puudub viide kavatsusele asuda hagejale postiteenust osutama ja üldkoosoleku kutseid käsipostiga edastama. Hagi lisatud fotodel puudub väärtus, kuna kostjale pole teada, kes ja millal postkasti taustal fotod tegi. Hagi lisa 15 (06.04.2017 e-kiri) ei ole käsitletav tõendina, sest sellest ei selgu teate sisu ning adressaadiks on XXX@mail.ee, mis ei ole ammu kostja kasutuses olev e-posti aadress; kostja on hagejale edastanud e-posti aadressi: XXX@juhatus.ee juunis 2015 seoses tsiviilasjaga nr 2-15-8574 ja sellest ajast ei ole hagejal olnud probleeme kostjale teadete edastamisega sellele aadressile. Väidetava korduskoosoleku teade saadeti kostjale tähitud kirjaga, eirates põhikirja nõuet lihtkirjaga või e-postiga edastamiseks. Sellega loodi olukord takistuseks teate kättesaamisel, kuna kostja alaline elukoht ei ole Tallinnas. Kostja teadet enne koosolekut kätte ei saanud.

Maakohtu otsus

3. Maakohus jättis 18.12.2017 otsusega hagi rahuldamata ja menetluskulud hageja kanda.

Hageja nõuab kostjalt liikmemaksude võlgnevuse väljamõistmist perioodi 2012 III kvartal - 2017 II kvartal (k. a) eest ja viivist. Kuna tsiviilasjas nr 2-15-8574 jättis kohus hageja samasisulise hagi kostja vastu rahuldamata, sest hageja üldkoosolekute otsused, millistega liikmemaksud kehtestati, on tühised ja isegi kui otsused ei oleks tühised, ei oleks otsuste alusel saanud kostjalt liikmemaksu tasumist nõuda, otsustas hageja 25.05.2015 üldkoosolek (korduskoosolek) liikmemaksude uuesti kinnitamise 2012-2017 liikmemaksude osas. Kostja väitel ei kutsutud üldkoosolekut kokku põhikirjas sätestatud viisil ja otsused on tühised.

04.04.2017 hageja juhatuses koosoleku erakorraline protokoll nr 5 kajastab käesoleva vaidlusega seonduvalt vaid asjaolu, et juhatus otsustas kokku kutsuda üldkoosoleku. Üldkoosolekute otsuste kehtivuse puhul ei oma nimetatud asja lahendamisel tähtsust. Hageja põhikirja (tl 19-22) p 41 kohaselt saadab juhatus üldkoosoleku toimumise teate kõigile liikmetele vähemalt kaks nädalat ette koosoleku toimumisest. Teade saadetakse lihtkirjaga liikmete nimekirja kantud aadressil. Liikme eelneval kirjalikul nõusolekul võib koosoleku toimumise teate saata tema poolt teatatud e-posti aadressile. Hagi p 9 kohaselt pandi koosoleku kokkukutsumise teade (koos päevakorraga) koos dokumentidega tutvumiseks ka ühistu infostendile ühistu asukohas (garaaži väljapääsu juures) 04.05.2017. Muid üldkoosolekust teatamise viise hagi ei kajastatud. Hagi p-s 8 on kirjas viide põhikirja p-le 41 ja selles sätestatule. Puudub aga teave selle kohta, et üldkoosolekust oleks teatatud põhikirja p-s 41 ettenähtud viisil/ viisidel.

Juhatuses esimehe HN 04.08.2017 seletuskirja (tl 30) kohaselt saadeti kostjale üldkoosoleku kokkukutsumise teade tähitud kirjaga ja pandi HN poolt kostja postkasti. Sellisel viisil üldkoosolekust teatamist hageja põhikiri ette ei näe. Postisaadetiste väljastusteadetest (tl 37, 46-47) saab välja lugeda, et kostja sai saadetised kätte 26.05.2017 ja 22.06.2016 – seega pärast 25.05.2017 üldkoosoleku toimumist. Need väljastusteaded ei tõenda kostja poolt üldkoosoleku kokkukutsumise teate kättesaamist enne üldkoosoleku toimumist.

Vaidluse lahendamisel ei oma tähtsust 25.05.2017 üldkoosolekul vastuvõetud põhikiri, kuna hagi aluseks olevad asjaolud tekkisid enne 25.05.2017. Kostja ei saanud tähitult saadetud teadet Tallinnas mitteelamise tõttu kätte. Seega on hageja 25.05.2017 üldkoosolekul vastuvõetud otsused tühised, kuna koosoleku kokkukutsumisel rikuti kokkukutsumise korda. Kostjale ei teatatud ette üldkoosoleku toimumisest hageja põhikirjas sätestatud viisil ehk lihtkirjaga või kostja poolt teatatud e-posti aadressile. Postkastide pildistamisest ei nähtu üldkoosoleku kokkukutsumise teate edastamine kostjale põhikirjas ettenähtud viisil. E-kirjadest (tl 35, 44)

nähtuvalt on hageja edastanud kostjale üldkoosoleku teate e-posti aadressile XXX@mail.ee. Kostja väitel on ta teatanud hagejale oma e-posti aadressina XXX@juhatus.ee juba tsiviilasja nr 2-15-8574 arutamise ajal. Nimetatud asja kohtuotsuses (tl 8) on kostja e-posti aadressiks märgitud XXX@juhatus.ee.

IS 26.07.2017 seletuskiri (tl 38) ja VŠ 26.07.2017 seletuskiri (tl 40) ei tõenda kostjale üldkoosoleku kokkukutsumise teate edastamist ettenähtud viisil. Seletuskirjade kohaselt toimetasid IS ja VŠ teated hageja liikmetele käsipostiga. Seletuskirjadest ei ilmne, kuidas täpselt toimetamine toimus, nt kas postkasti panemisega või liikmetele kätteandmisega. Hageja põhikiri ei näe ette kumbagi nimetatud üldkoosoleku teate kättetoimetamise viisi. Põhikirjakohast üldkoosoleku teadete kättetoimetamist ei tõenda ka RN 01.08.2017 seletuskiri (tl 42).

Eeltoodust tulenevalt puudub alus hagi rahuldamiseks. Tõendatud ei ole HÜS § 13 lg-s 1 sätestatud üldkoosoleku otsuse olemasolu. TsMS § 162 lg 1 alusel jäävad menetluskulud hageja kanda. Kostja menetluskulude nimekirja kohtu määratud tähtjaks ei esitanud, kostjal puuduvad menetluskulud, mille rahalise suuruse saaks kindlaks määrata toimiku alusel. Seega jääb kostja menetluskulude rahaline suurus kindlaks määramata.

Apellatsioonkaebus

4. Hageja palub apellatsioonkaebuses maakohtu otsuse tühistada ja teha uus otsus, millega hagi rahuldada ja mõista kostjalt hageja kasuks välja 1005 eurot ja sellelt viivis. Hageja palub jätta menetluskulud kostja kanda, mõista kostjalt hageja kasuks välja menetluskulud ja nendelt viivis. Maakohus kohaldas ebaõigesti materiaalõiguse norme ja rikkus selgelt menetlusõiguse norme (sh hindas ebaõigesti tõendeid).

Kostja pole väga pikalt (20 kvartalit) tasunud hagejale liikmemakse. Kostja tegevusetus on pahauskne ja vastuolus tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-ga 138. Selliselt koheldakse hageja liikmeid liikmemaksude tasumise osas ebavõrdselt ja kostja võiks justkui rikastuda teiste hageja liikmete arvel.

Selgusetuks jääb, miks pole hagejapoolse käsipostiga üldkoosoleku kokkukutsumise teadete liikmetele edastamine võrdsustatav postiettevõtja kaudu lihtkirjaga edastamisega ning, kuidas mõjutas ühistu liikmeid see, kas nende postkasti tõi teate postiettevõtja postiljon või nt hageja juhatus liige ja see, et lihtkirja asemel tuli tähtsaadetus, st miks ei hõlma teate tähtkirjaga edastamine teate lihtkirjaga edastamise nõuet. Kui ka jaatada üldkoosoleku kokkukutsumise teate edastamise erinevust lihtkirja ja käsiposti ning lihtkirja ja tähtkirja viisi vahel, siis ei ole kohus põhjendanud, kuidas saaks taoline erinevus olla käsitatav üldkoosoleku kokkukutsumise olulise rikkumisena tulundusühistuseaduse (TÜS) § 42 tähenduses.

Maakohus ei põhjendanud, miks polnud hageja väidete tõendamiseks asjakohased ja tõesed hagi lisadena 4-12 ja 16-19 esitatud tõendid. Hageja viitas mh HÜS § 6 lg-le 7, mille kohaselt kui hooneühistu liige ei ole hooneühistule teatanud oma elu- või asukoha postiaadressi, on hooneühistul õigus lugeda tema elu- või asukohaks liikme ainukasutuses oleva hooneosa asukoht. Õige ei ole kohtu järeldus, et muid üldkoosolekust teatamise viise peale ühistu infostendile üldkoosolekute kokkukutsumise teadete paneku ühistu asukohas (garaaži väljapääsu juures) 04.05.2017 ei ole hagi kajastatud.

Maakohus osundas, et IS ja VŠ seletuskirjadest ei ilmne, kuidas täpselt teadete liikmetele toimetamine toimus, kuid ei põhjendanud, kuidas eelnev mõjutab teadete liikmetele edastamist.

Hageja (enne 25.05.2017 kehtinud) põhikirja p 41 ei määratlenud, et üldkoosoleku kokkukutsumise teade tuleb anda liikmele vahetult kätte. Mõiste „käsipostiga toimetamine“ tähendab üldtuntult saadetise omakäelist adressaadi postkasti panekut. Selgusetuks jääb, kuhu kohtu arvates teated käsipostiga toimetamise tulemina jäeti.

Kostja ei ole mingeid pretensioone seoses 2017 üldkoosolekutest teadmatusega, teadete kättesaamatusega vms hageja juhatusesele esitanud. Eluliselt ei ole usutav, et HN käis kostja aadressil vaid pilte tegemas, kuid üldkoosoleku kokkukutsumise teadet kostja postkasti ei pannud. Foto, millel kajastatud kostjaga seonduv postkast ja kõnesolev teade, tuligi teha selliselt, et teade oleks näha. Oluline on märkida, et kostja nimetab hagi vastuses Mustamäe tee 29-82 ehitist enda elumajaks. Kostja ei viidanud õiguslikule alusele, millest tuleneks keeld korraldada üldkoosolekute kokkukutsumise teadete liikmetele kättetoimetamist käsipostiga. Samuti pole keelatud korduskoosoleku kokkukutsumise teate edastamine kostjale tähtkirjaga. Tähitult teate edastamine oli vajalik tõenduslikult, kuna kostja eitas esimese üldkoosoleku teate kättesaamist pahauskselt. Olgugi, et e-maili teel kostja teavitamine 2017 üldkoosolekute kokkukutsumistest ei ole määravalt tähtis, pole kostja hagejat varem teavitanud, et e-maili aadress XXX@mail.ee ei toimi ja, et ta seda ei kasuta. Kostja ei ole esile toonud konkreetseid asjaolusid ega esitanud tõendeid, et 2017 üldkoosoleku otsused oleksid tühised (TÜS § 42). Kostja oma liikmemaksude võlga tasunud ei ole.

Õiguslikult on oluline see, millal ja kuidas hageja juhatus liikmete üldkoosoleku kokku kutsus, sh millal on kokkukutsumise teade koos päevakorraga liikmete suunal edastatud, mitte see, millal kostja sai temale edastatu kätte. Maakohus jättis tuvastamata, millal hageja juhatus edastas kõnesolevad teated hageja liikmetele (sh kostjale).

Vastus apellatsioonkaebusele

5. Kostja apellatsioonkaebusega ei nõustu.

Ringkonnakohtu seisukoht

6. Ringkonnakohus leiab, et maakohtu otsus tuleb jätta lõppjäreluses muutmata, kuid muuta tuleb selle põhjendusi (TsMS § 657 lg 1 p 2¹). Apellatsioonkaebus ei kuulu rahuldamisele.

I

7. Apellatsioonimenetluses ei vaidle pooled järgmiste asjaolude üle:

- kostja on hageja liige, kelle ainukasutuses on hageja kinnistul asuv garaažiboks;
- hageja kutsus kokku üldkoosoleku 25.04.2017 ja kvoorumi puudumise tõttu korduskoosoleku 25.05.2017;
- mõlema koosoleku päevakorras oli ja võeti vastu otsus 2012-2017 liikmemaksude kinnitamiseks;
- hageja põhikirja p 41 kohaselt saadab juhatus üldkoosoleku toimumise teate kõigile liikmetele vähemalt kaks nädalat ette koosoleku toimumisest lihtkirjaga liikmete nimekirja kantud aadressil. Liikme eelneval kirjalikul nõusolekul võib koosoleku toimumise teate saata tema poolt teatatud e-posti aadressile;
- esmase ja korduskoosoleku kokkukutsumise teade pandi ühistu infostendile ühistu asukohas (garaaži väljapääsu juures) vastavalt 04.04.2017 ja 04.05.2017;
- korduskoosoleku teade saadeti kostjale tähitud kirjaga;
- kostja ei saanud tähitult saadetud teadet õigeaegselt kätte;
- kostjale saadeti teade e-postiaadressile XXX@mail.ee;
- kostja oli teatanud varasema tsiviilasja arutamisel oma e-posti aadressina XXX@juhatuse.ee;

Kuna nimetatud asjaolude üle puudub vaidlus apellatsioonimenetluses, võtab ringkonnakohus need apellatsioonkaebuse lahendamisel aluseks (TsMS § 652 lg 1 p 1).

8. Pooled vaidlevad apellatsioonimenetluses, kas tegemist on üldkoosoleku kokkukutsumise korra olulise rikkumisega, kui hageja põhikirja kohaselt tuleb teade üldkoosoleku kokkukutsumise kohta edastada hageja liikmetele lihtkirjaga, aga hageja tegi seda esimese koosoleku puhul käsipostiga ja korduskoosoleku kokkukutsumisel tähitud kirjaga.

9. Hageja 03.10.2017 menetlusdokumendi p-st 10 ilmneb, et kostja ei ole hagejale teatanud soovist, et hagejapoolselt edastataks temale asjakohane dokumentatsioon elektrooniliselt (puudub põhikirja p-s 41 ettenähtud luba). Maakohus ei ole siiski pooltega nimetatud küsimust arutanud ja seetõttu küsis ringkonnakohus oma 08.08.2018 kirjas pooltelt nimetatud asjaolu kohta selgitust. Pooled on vastanud ringkonnakohtule, et kostja ei ole teatanud hagejale, et temale võiks mingil konkreetsel aadressil elektronposti edastada. Sellest järelduvalt ei saanud kostjale üldkoosoleku kokkukutsumise teadet kätte toimetada elektrooniliselt ja tähendust ei oma kostjale kutse edastamine e-posti kaudu ning erinevate e-posti aadressidega seonduv. Nagu hageja on ka ise apellatsioonimenetluses märkinud, omas teate edastamine e-postile vaid informatiivset tähtsust.

10. Maakohus jättis välja selgitamata, millise aadressiga on kostja kantud hageja liikmete nimekirja ja kas käsipostiga toimetati kostjale kutsed nimetatud aadressil. Ringkonnakohtu ettepanekul esitas hageja ringkonnakohtule väljavõtte liikmete nimekirjast, mille ringkonnakohus võtab tõendina asja juurde ja millega on tõendatud, et kostja on kantud hageja nimekirja elukohaga Mustamäe tee 29-82, Tallinn. Ka kostja kinnitas oma 17.08.2018 vastuses, et Mustamäe tee 29-82, Tallinn, on tema õige aadress.

11. Asja ettevalmistamisel jäi ringkonnakohtule ebaselgeks, milliseid põhikirjas nimetatud kättetoimetamise viise kasutati kostjale kättetoimetamiseks aprillis 2017 toimunud üldkoosoleku ja milliseid mais 2017 toimunud korduskoosoleku kokkukutsumiseks. Hageja vastust (tl 98-99) mõistab ringkonnakohus selliselt, et esimesele koosolekule kutsuti hageja tema liikmete nimekirja kantud aadressil asuvasse postkasti koosoleku toimumise teate panekuga (käsipostiga) ja korduskoosolekule kutsuti hageja tähitud kirjaga. Ühtlasi on hageja ringkonnakohtu vastavasisulisel küsimusele vastanud, et fotod käsiposti postkasti panekust puudutavad esimese üldkoosoleku kokkukutsumist. Hageja esitas apellatsioonimenetluses täiendavalt oma seadusliku esindaja seletuskirja, mille kohaselt pani ta üldkoosoleku kutsed kostja elukoha postkasti ajavahemikul 07.04.-09.04. ja foto on tehtud tema poja poolt, kuid seoses telefoni vahetusega pole fotode metaandmeid võimalik esitada. Ringkonnakohus ei võta täiendavat seletuskirja asja juurde, kuna asjas on piisavalt tõendeid kutse käsipostiga kättetoimetamise kohta.

II

12. Esmalt võtab ringkonnakohus seisukoha, kas kostjale võis kutse üldkoosolekule kätte toimetada käsipostiga ja korduskoosolekule tähitud kirjaga.

13. Tulundusühistuseaduse (TÜS) § 41 lg 1 kohaselt saadab juhatus üldkoosoleku toimumise teate kõigile liikmetele. Teade saadetakse liikmetele nimekirja kantud aadressil. Kui ühistu teab või peab teadma, et liikme aadress erineb liikmete nimekirja kantust, tuleb teade saata ka sellel aadressil. Teade peab olema saadetud selliselt, et see jõuaks saaja aadressile tavalise edastamise korral vähemalt üks nädal enne üldkoosoleku toimumist.

14. Hageja põhikiri reguleerib seadusest erinevalt etteteatamise tähtaega ja täpsustab teate kättetoimetamise viisi. Hageja põhikirja p 41 kohaselt saadab juhatus üldkoosoleku toimumise teate lihtkirjaga kõigile liikmetele nende liikmete nimekirja kantud aadressil vähemalt kaks nädalat enne koosoleku toimumist. Liikme eelneval kirjalikul nõusolekul võib koosoleku toimumise teate saata tema poolt teatatud e-posti aadressile.

15. Eeltoodust järeldub, et hageja liikmete üldkoosoleku kokkukutsumise teade tuleb saata liikmetele sellise arvestusega, et see jõuaks liikmete nimekirja kantud aadressile vähemalt kaks nädalat enne koosoleku toimumist. See on aeg, mille põhikiri annab ühistu liikmele üldkoosolekuks valmistumiseks. Seega peab koosoleku toimumise teade käsi- või tähtitud postiga saatmise korral olema saadetud nimekirja kantud aadressile selliselt, et postitöö tavalistel tingimustel jõuaks see aadressile vähemalt kaks nädalat enne koosoleku toimumist.

16. TÜS järgi kannab teate kohaletoimetamise riski ühingu liige ise. Üldkoosolek loetakse seega õigesti kokku kutsutuks, kui kutse saadetakse ühistu liikme nimekirja kantud aadressil ja sellisel viisil, et kutse peaks tavalise edastamise korral liikmeni jõudma. Kokkukutsumise korra rikkumiseks ei saa lugeda seda, kui kutse edastamise viisiks on põhikirjas lihtkirjaga saatmine, kuid kutse edastatakse käsipostiga või tähtitud kirjaga. Kostja on väitnud, et käsipostiga saadetud kutset ta ei saanud ja temale kutse saatmine tähtitud kirjaga eeldab adressaadi isiklikku kohalolekut ja ei taga temale kirja sisu teatamist tema äraolekul selleks volitatud isiku poolt. Ringkonnakohus nimetatuga ei nõustu. Kutse kaotamine ühistu liikmele edastamise käigus ja kutse võimalik kättesaamata jäämine näiteks põhjusel, et ühistu liikmete nimekirja kantud aadressil liige ei viibi, ta pole andnud volitust kellelegi tähtkirjale järgi minna, selle sisuga tutvuda ja talle vastav informatsioon edastada, ei ole koosoleku kokkukutsumise korra rikkumine. Vastasel juhul muudetakse ühistule koosoleku korrektse kokkukutsumise tõendamine põhjendamatult raskeks, mis võib hakata takistama ühingu efektiivset juhtimist.

17. Käesolevas asjas ei ole pooled esile toonud asjaolusid, millest saaks järeldada, et ühistu juhatus teadis kindlalt, et ühistu liige kutset kätte ei saa või ei saanud ja samas on juhatuseteada tema muud kontaktandmed, millest võib hea usu põhimõttest tuleneda kohustus informeerida kostjat koosolekust täiendavalt.

III

18. Järgnevalt võtab ringkonnakohus seisukoha, kas üldkoosoleku teated jõudsid kostjani põhikirjas ettenähtud tähtajal.

19. HN seletuskirjaga (tl 30-31) ja fotodega (tl 33-34) loeb ringkonnakohus tõendatuks, et esmase üldkoosoleku teate pani HN kostja postkasti hiljemalt 9. aprillil 2017. Seletuskirja kohaselt ei mäleta HN täpset kuupäeva, kuna ei teinud sellekohast märget. Samuti on seletuskirjas märgitud, et postkastid Mustamäe tee 29, Tallinn asuval aadressil olid fonolukuga uksega koridoris ja ühel neist päevadest õnnestus juhatuse esimehel ühe elaniku abiga teade postkasti panna. Esmase üldkoosoleku kokkukutsumise teate täpse kuupäeva ebamäärasuse tingis suur töökoormus seoses ühistu liikmetele teadete laialisaatmisega ning 3 kuud hilisem meeldetuletus tekitas võimalikke kahtlusi õiges kuupäevas, kuid ühistu liikmetele teadete laialitoimetamised nende adressaadi postkastidesse olid lõpetatud hiljemalt 10. aprillil. Ringkonnakohtul puudub alus kahelda tõendi usaldusväärsuses.

20. TsÜS § 136 lg 5 kohaselt saabub nädalates arvatava ajavahemikuga tähtpäev ajavahemiku viimase nädala vastaval päeval. 09.04.2017 oli pühapäev, mistõttu tulnuks kahenädalane tähtaeg 23.04.2017. Koosolekut oleks seega võinud pidada 24.04.2017, kuna kaks nädalat pidi

jääma koosoleku ettevalmistamiseks. Arvestades, et koosolekut peeti 25.04.2017, ei ole rikutud koosoleku kokkukutsumise korda ja see kutsuti kokku seaduslikult.

21. Poolte vahel puudub vaidlus, et korduskoosoleku kokkukutsumise teade saadeti kostjale tähtkirjaga. Postisaadetise väljastusteatega (tl 36) loeb ringkonnakohus tõendatuks, et postisaadeti anti postiasutusele üle 10.05.2017. Omniva kodulehe kohaselt kulub Eestisisese kirja kohaletoimetamiseks tavaliselt üks kuni kaks päeva (kättesaadav https://www.omniva.ee/abi/era_teenused). Seega jõudis tähtkirja väljastusteade kostja postkasti kõige varem järgmisel päeval ehk 11.05.2017. Nimetatule peab ringkonnakohus põhjendatuks lisada ühe päeva, sest kostja võis väljastusteate kätte saada õhtul, mil sellele järeleminek postkontorisse ei olnud enam võimalik. Seega oleks kostjal mõistlikult olnud võimalik tähtsaadeti kätte saada postiasutusest 12.05.2017. Vaidlust ei ole, et korduskoosolek toimus 25.05.2017.

22. 12.05.2017 oli neljapäev, mistõttu saabunuks kahenädalane tähtaeg 25.05.2017. Koosolekut oleks seega võinud pidada alles 26.05.2017, kuna kaks nädalat pidi jääma koosoleku ettevalmistamiseks. Seega leidis maakohus lõppjärelalusena õigesti, et hagi ei saa rahuldada. Seoses asjaoluga, et hageja on oluliselt rikkunud korduskoosoleku kokkukutsumise korda TÜS § 42 tähenduses, puuduvad HÜS § 13 lg-s 1 sätestatud üldkoosoleku otsused, mille alusel saaks kostjalt võlgnevust välja mõista. Kuivõrd kordusüldkoosoleku kokkukutsumisel rikuti oluliselt põhikirja nõudeid ning korduskoosolekul ei osalenud ega olnud esindatud kõik ühistu liikmed, ning kostja, kelle suhtes kokkukutsumise korda rikuti, ei ole korduskoosoleku otsuseid heaks kiitnud, on vaidlusaluse kordusüldkoosoleku otsused TÜS § 42 alusel tühised ning hageja ei saa TsÜS § 84 lg 1 kohaselt nõuda kostjalt tühiste otsuste täitmist.

IV

23. Põhjendamatud on apellandi etteheited maakohtule, et maakohus jättis tuvastamata 04.04.2017 ja 02.05.2017 juhatuse koosolekute toimumise, üldkoosoleku ja korduskoosoleku kokkukutsumise otsustamise juhatuse poolt ja juhatuse poolt liikmemaksude kinnitamise päevakorda lisamise. Nimetatud asjaolud ei omanud vaidluse lahendamisel sisulist tähendust, kuna vaieldi esmalt selle üle, kas koosolekute otsused on kehtivad või kokkukutsumise korra tõttu tühised.

24. Apellatsioonkaebuse rahuldamata jätmise tõttu jäävad apellatsioonimenetluse kulud apellandi kanda (TsMS § 171 lg 1). Vastustajal hüvitamisele kuuluvate menetluskulude puudumise tõttu ringkonnakohus menetluskulude suurust kindlaks ei määra ja neid apellandilt välja ei mõista.

/allkirjastatud digitaalselt/
Margo Klaar

/allkirjastatud digitaalselt/
Ele Liiv

/allkirjastatud digitaalselt/
Kaupo Paal